

MARJAN VAN DEN BERG

Gelukkig Sanne

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK
DEVENTER

Volgens de gezagvoerder vliegt het vliegtuig boven het oosten van Turkije. Ik zou dus de Ararat moeten kunnen zien, bedenkt Sanne. Maar er valt weinig te onderscheiden van tien kilometer hoogte. In de stoel naast haar zit Helen, haar ogen dicht en rustig ademend. In het begin hebben ze wat met elkaar gepraat, maar al gauw werd het stil. Ze zijn nog te onwennig met elkaar om persoonlijke verhalen te delen. Sanne voelt zich nerveus. Waarom gaan mensen in vredesnaam op reis? Misschien wel omdat het zo heerlijk is om thuis te komen? Terwijl het vliegtuig eerst de zon tegemoet vloog, ligt die nu achter hen en buiten begint het donker te worden. Dan gaan de televisies aan en de film *Zorro* begint.

‘Dames en heren, we zijn geland in Bombay. Wilt u uw gordel omhouden totdat het sein op groen staat? Ik wens u een prettig verblijf en dank u wel.’

Geland! Zenuwachtig staat Sanne op en schuifelt achter Helen aan langzaam het vliegtuig uit.

‘Er is gewoon een slurf,’ zegt ze verbaasd.

‘Ja, joh, wat dacht je dan?’ lacht Helen. Ze wachten op de koffers bij de band en meteen staat er een jonge man klaar om ze te helpen

met het sjouwen. Helen boekt een pre-paid taxi aan een loket en met het papiertje in haar hand loopt ze vervolgens met Sanne door rijen mensen heen, die met naambordjes en bloemenslingers klaarstaan om hun gasten op te halen.

‘We gaan met de taxi naar de paters norbertijnen. Daar slapen we,’ zegt Helen, terwijl ze Sanne meeloodst naar buiten, naar een onafzienbare rij taxi’s, waarvan ze de voorste moeten hebben.

‘Daar zijn ze hier heel streng op,’ vertelt Helen, terwijl ze de jongen met de koffers wat geld in zijn handen drukt. Hij groet snel, twee handen tegen elkaar ter hoogte van zijn voorhoofd en een nauwelijks merkbare buiging.

‘Hoelang heeft u hier al staan wachten op passagiers?’ vraagt ze aan de taxichauffeur. ‘Vanaf acht uur vanochtend,’ zegt de man vriendelijk. Het is halfeen ’s nachts. ‘Ongelooflijk,’ zegt Sanne. Onderwijl kijkt ze haar ogen uit. Het is dertig graden, benauwd warm. Overal langs de weg liggen mensen te slapen, sommigen op houten karren en anderen gewoon op de grond. Er zijn veel afvalhopen waar ze honden en koeien rond ziet scharrelen en het ruikt benauwd, een beetje als in de Londense metro. Na veel gezoek vindt de chauffeur het op-

gegeven adres; een enorm gebouw achter een stalen hek. Als hij de fooi ziet die net zo hoog is als de totale ritprijs die Helen aan het loket heeft betaald, blijft hij graag even wachten tot iemand de deur openmaakt.

‘Ik ben de Nightwatch,’ zegt de man die vriendelijk lachend de poort openmaakt, terwijl hij toch midden in de nacht uit zijn bed wordt gehaald. Hij brengt ze naar een kamer, waar twee houten bedden staan met een dun matrasje, een klamboe en een doek. In de hoek is een badkamertje, ruwe wanden van cement, een kraan en een plastic bakje om water mee over je heen te spoelen.

Tot slot wijst hij op het slot op de deur. ‘Loek safe,’ zegt hij en al komt dat Sanne in een klooster een beetje onzinnig voor, Helen draait meteen de sleutel om nadat hij weg is.

‘Is dat nodig?’

‘Beter voorkomen dan genezen,’ zegt Helen. ‘In zo’n klooster zijn ze niet allemaal heilig, er werken hier allerlei bedienden en je moet je voorstellen dat de meesten zo arm zijn dat het beter is niemand in verleiding te brengen. En we hebben dure spullen bij ons. Alleen de laptop en de printer al. Denk je dat je kunt slapen? Het is al heel laat en morgen moeten we

om zeven uur ontbijten.'

'Ik stuit er nog van de opwindings,' zegt Sanne. Nog lang ligt ze wakker, luisterend naar de geluiden van het verkeer dat geen moment helemaal tot rust komt. Er schijnt licht door het hoge raam, in de lichtstraal zit een hagedisje op de muur. De kamer en het beddengoed ruiken stoffig en pas als het kleine wekkertje van Helen af gaat, beseft ze dat ze toch even geslapen heeft. Ze wassen zich en trekken hun kleren aan.

'We gaan de paters opzoeken,' zegt Helen. Ze sluiten hun kamer nu van buiten af en lopen door de lange gangen.

'Sanne, kijk eens,' lacht Helen. Buiten op het grote plein staan nu allemaal kinderen, netjes in rijen. De jongetjes in een wit overhemd en een blauwe broek, de meisjes een wit shirt en een blauwe plooirok. Ze lachen en stoten elkaar aan als ze Helen en Sanne zien en als Sanne naar ze zwaait gaan overal handen omhoog.

'We zijn een bezienswaardigheid,' lacht Sanne.

'Dat zul je nog wel vaker meemaken,' voorspelt Helen.

'Hallo!' roept een stem. Een man komt op hen af gelopen.

‘Mijn gasten van het Liliane Fonds? Welkom! Ik ben Paul Vincent. Ik breng u naar het ontbijt.’

Ze eten pannenkoeken met abrikozenjam, gebakken eieren en koffie waar al suiker en melk in zit.

‘Eten,’ spoort Vincent aan. Hij vertelt van zijn project voor gehandicapte kinderen, waarvoor hij vaak een beroep doet op het Fonds. Hij is geen ‘father’, nee. ‘Nou ja, father of two,’ lacht hij en meteen komt er een foto uit zijn binnenzak van zijn twee kinderen. Ze eten haastig, want ze hebben niet veel tijd voor ze weer richting vliegveld moeten vertrekken. Klaar? Dan gaan we. Naar zijn project, het buurtcentrum. Zijn ogen glimmen van trots als hij vertelt. Buiten hapt Sanne naar adem bij het zien van die totaal andere wereld.

Het buurtcentrum van Paul ligt midden in de sloppenwijk; Sanne loopt achter Helen en Paul aan, onderwijl de gaten in de weg vermijdend. Op de hoek staat een klein jongetje zijn tanden te poetsen met een stokje dat hij af en toe uitspoelt in de smerige plas rond zijn voeten. Voor

de ingang van het schamele gebouw staat een jonge vrouw met een baby op haar arm.

‘Raak haar aan. Voor geluk,’ vraagt ze en ze wijst op de baby. Sanne aait de baby over haar wangetje en krijgt van allebei een stralende lach als beloning. Bij de ingang zitten wat oude mensen op hun hurken, zwijgend en gelaten.

‘Oudere mensen hebben een slecht leven. Ze wonen vaak bij hun kinderen in, maar omdat ze geen geld binnenbrengen, worden ze meestal verwaarloosd,’ vertelt Paul. Het peuterklasje, dat op de kale grond zit, springt in opdracht van de juf op en brengt de groet, twee handjes tegen elkaar en een lichte buiging. Sanne ziet geen inventaris, geen speelgoed, helemaal niks. In de ruimte daarnaast zitten meisjes te typen, onbegrijpelijke rijen tekens op grauwe velletjes papier. ‘Ze werken aan hun toekomst. Straks krijgen ze een goede baan,’ zegt Paul trots. De rondleiding is kort, want er is weinig tijd. Paul brengt ze met de ambulance naar het vliegveld, waar ze een vlucht hebben naar Hyderabad. Daar zullen ze logeren in een gezondheidscentrum. Sanne geniet van de autotocht over driebaanswegen, waar iedereen dwars door elkaar heen rijdt, soms wel acht rijen dik, luid toeterend. Het is een kakofonie

van geluiden en een onbegrijpelijke hoeveelheid mensen. Pas op het vliegveld komt ze een beetje tot rust, zeker als ze haar ticket heeft gevonden. De reispapieren heeft ze in een tasje opgeborgen, nadat ze met Helen alle tickets heeft af gerekend. Een retour van Amsterdam naar Bombay, een vlucht naar Hyderabad, een vlucht naar Delhi, een treinticket, alles met elkaar een heel kapitaal.

‘Zoveel geld zelf betalen en er dan nog voor moeten werken ook,’ lachte Helen, toen ze Sannes geld inde. ‘Maar je krijgt wel kost en inwoning!’ Na een nacht op een heel dun matrasje kan Sanne zich beter voorstellen wat Helen bedoelde, toen ze zei dat het verblijf altijd ‘low budget’ was.

In Hyderabad staat zuster Mary hen al op te wachten, een kleine non in een zalmroze sari. Ze loodst hen naar een kleine jeep en alweer verbaast Sanne zich over al die mensen, al die rommel, al dat getoeter en al dat verkeer.

‘Ik vind het fantastisch,’ zegt ze tegen Helen.

‘Het is haat of liefde. Ik vind Afrika heerlijk. Maar ik geloof dat jij verliefd wordt op Azië,’ zegt Helen.

Die avond lopen ze samen het draaiboek

door. Ze gaan een aantal kinderen opzoeken die door het Fonds zijn geholpen en ze moeten afspraken maken voor de filmploeg. De volgende ochtend staan ze om zeven uur al te wachten op de chauffeur. Die komt niet opdagen en zuster Mary staat te stampvoeten van woede.

‘Dat is nu typisch India,’ foetert ze. Sanne heeft erover gelezen. Je hebt de lokale tijd, zoals de klok aangeeft en daarnaast heb je ‘Indian time’, wat inhoudt dat iedereen overal te laat komt, een beetje zoals het uitkomt.

‘Vorig jaar heeft de chauffeur zich na het zien van de filmploeg ziek gemeld. De filmers scheren altijd hun hoofd kaal voor ze weggaan. Dat vinden ze makkelijk en hygiënisch. Maar de chauffeur was helemaal van de rel, want mensen in India scheren hun hoofd kaal als er iemand overleden is,’ vertelt Helen lachend. Uiteindelijk arriveert de man toch, met duizend excuses over files en verstoppingen, waar Sanne zich best iets bij kan voorstellen. Zeker als ze even later de dodenrit meemaakt door Hyderabad, langs agenten die vanachter een barricade van strobalen proberen het verkeer te regelen, waar iedereen maar doet waar hij zin in heeft en waar opeens een geitenherder

dwars het kruispunt oversteekt, terwijl hij met zijn stok een zestal geiten ment en onverstoort tussen al die toeterende auto's door loopt. De jongen die ze opzoeken heeft in zijn jeugd polio gehad en is verlamd. Hij heet Baquer en verdient nu de kost als fietsenmaker. Hij heeft een houten hokje gesponsord gekregen naast de weg, van waaruit hij zijn handel drijft.

‘Ik ben nu onafhankelijk,’ zegt hij vrolijk en zijn witte tanden steken stralend af tegen zijn donkere gezicht. ‘Ik heb zelfs een spaarrekening.’

‘Het is de beste fietsenmaker van Hyderabad,’ zegt een klant, die zijn banden laat oppompen met perslucht. Baquer heeft ineens massa's klanten die Sanne aanstaren en meekijken op haar kladblok, waar ze aantekeningen op maakt op aanwijzing van Helen.

‘Moeilijk om aan te wennen, dat gestaar,’ verzucht ze tegen Helen. ‘Alles went. Kan je je voorstellen wat er gebeurt als de filmploeg hier arriveert,’ lacht Helen. Onderwijl vertaalt Mary de afspraken voor Baquer, die wel op tijd aanwezig moet zijn. Dreigend zwaait de kleine non met een vinger voor zijn neus en Baquer knikt volgzzaam. Onderwijl kruipt het verkeer langs, toeterend en ronkend.